

Vurdering af godkendte alternativer til Pomoxon Extra (reg. nr. 1067-5) til vækstregulering i Nordmannsgran - 2024

Rådgivningsnotat fra DCA – Nationalt Center for Fødevarer og Jordbrug

Mette Sønderkov

Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet

AARHUS
UNIVERSITET

DCA - NATIONALT CENTER FOR FØDEVARER OG JORDBRUG

Datablad

Titel:	Vurdering af godkendte alternativer til Pomoxon Extra (reg. nr. 1067-5) til vækstregulering i Nordmannsgran - 2024
Kvalitetssikring:	Faglig: Professor Per Kudsk, Institut for Agroøkologi Centerenheden: Akademisk medarbejder Leslie Freya Hoeft, DCA
Rekvirent:	Miljøministeriet, Miljøstyrelsen, MST-journal nr. 2024-14895
Dato for bestilling/levering:	12.03.2024/02.04.2023
Journalnummer:	2024-0666897; 2022-0361988
Finansiering:	Besvarelsen er udarbejdet som led i "Kontrakt om gebyrfinansierede vurderinger af bekæmpelsesmidlers effektivitet, 2022-2025" indgået mellem Miljøstyrelsen og Institut for Agroøkologi, Aarhus Universitet.
Ekstern kommentering:	Nej
Eksterne bidrag:	Nej
Kommentarer til besvarelse:	Kopi af ansøgning, notifikationskema og brugsanvisning var medsendt fra MST
Kommentar til besvarelsen:	Denne levering betragtes som ikke-endelig, da besvarelsen er et led i en ansøgningsproces. Offentliggørelse afventer, at ansøgningsprocessen er tilendebragt, og leveringen vil til den tid blive offentliggjort.
Rådgivning fra DCA:	https://dcaau.dk/raadgivning/

Baggrund

I forbindelse med ansøgning fra brancheorganisationen Danske Juletræer – træer og grønt om dispensation (EU-Forordning 1107/2009, Artikel 53) til anvendelse af Pomoxon Extra (1-alpha-naphtyl-acetic acid, 29 g/L) til vækstregulering i juletræer, har Miljøstyrelsen bedt Institut for Agroøkologi (AGRO) om en vurdering af, hvorvidt der findes godkendte alternativer til den ansøgte anvendelse. Ifølge brancheorganisationen drejer ansøgningen sig om et areal på ca. 21.500 ha.

Vurdering

Pomoxon Extra indeholder aktivstoffet alpha-naphtyl-eddikesyre, som tidligere har været godkendt i produktet Topstar. Dette aktivstof har gennem en årrække vist sig at have en positiv og sikker effekt på træernes vækst i form af en reduceret celledeling i den første del af skudstrækningen uden afgrødeskader. Pomoxon Extra er anvendt på dispensation i årene 2017 - 2023. Erfaringerne med produktet blandt dyrkerne er meget tilfredsstillende både med hensyn til effekten og den praktiske håndtering af Pomoxon Extra. Der er i 2019 udført GEP-forsøg med produktet, og en ansøgning om godkendelse er fremsendt til Miljøstyrelsen i sommeren 2020, men pga. manglende data er det ikke realistisk, at denne ansøgning vil blive godkendt, inden juletræernes vækstsæson starter i 2024.

Kemiske alternativer

I øjeblikket er Proxy ES (reg. nr. 1070-4, ethephon, 480 g/L) og ConShape (reg.nr. 526-21,104 g/L s-abscisinsyre) de eneste regelrette godkendte produkter til vækstregulering i juletræer. Herudover er Terpal (reg. nr. 19-4, ethephon + mepiquat, 155 + 305 g/L) godkendt til mindre anvendelse i juletræer (udløber 28.02.2025).

ConShape har et andet anvendelsestidspunkt end Pomoxon Extra. ConShape reducerer den celledeling, som sker sent i vækstsæsonen, og derfor skal produktet anvendes få dage inden topskuddet har den ønskede længde på 28-33 cm. Dette tidspunkt varierer fra træ til træ, og vækstreguleringen skal derfor udføres i flere omgange. Med en daglig tilvækst i topskuddet på ca. 2 cm skal behovet for vækstregulering i praksis vurderes hver anden dag i vækstperioden, hvilket for de fleste avlere ikke er praktisk muligt. Ved en første behandling af topskuddet med Pomoxon Extra reduceres topskuddets vækstrate tidligt i vækstsæsonen, hvilket forlænger perioden for behandling med ConShape til en tidsramme, som det er praktisk muligt at gennemføre behandlingen indenfor. En dobbelt behandling med vækstreguleringsmiddel er nødvendig for at lave et tilstrækkelig kort topskud.

Ansøger har i forbindelse med ansøgningen om dispensation i 2023 oplyst, at både Terpal og Proxy har vist sig at give problemer i produktionen i form af misfarvede nåle og uønsket retarderet vækst af træernes

topskud. Desuden er der set varierende effekter af disse produkter, og i praksis anvendes de derfor ikke i nåletræer.

Ikke kemiske alternativer

Et alternativ til den kemiske vækstregulering er en mekanisk behandling i form af et klip i topkuddet med en specialudviklet tang. Denne behandling nedsætter væskestrømmen og reducerer dermed træets vækst. Desværre medfører metoden ardannelse, som forringer træets udseende, og ofte er vækstreduktionen ikke tilstrækkelig.

Branchen melder om et marked med høj konkurrence på juletræer samtidig med, at der er store kvalitetskrav til juletræer. Ca. 90% af den danske produktion af juletræer eksporteres til det europæiske marked. Forbrugerne efterspørger i disse år træer med et kompakt og tæt udseende. Regulering af højdevæksten er derfor et helt centralt dyrkningsindgreb, som har stor betydning for den samlede økonomi i produktionen. Misfarvede nåle og misdannede topkud, som der er set efter anvendelse af Proxy og Terpal, accepteres ikke, ligesom ardannelser på hovedstammen forringer værdien.

Konklusion

Med baggrund i ovenstående vurderer AGRO, at der p.t. ikke findes alternative metoder til vækstregulering af juletræer med samme effekt som Pomoxon Extra, når det gælder den tidlige behandling, som udføres, når topkuddet har en længde på 10-18 cm.

Notifikationskemaet

AGRO har tilføjet enkelte forslag til ændringer i notifikationskemaet.

Brugsanvisningen

Registreringsnummer skal rettes til 1067-5 og årstal ændres til 2024 (både under produktnavn og i teksten for Generelle anvisninger).

Det bør tilføjes, at behandling skal ske inden topkud har nået 18 cm for at følge GAP skema.